

Марта Абузарова

Суфікси українського походження в антропоніміконі польсько- українського прикордоння

Studia Ukrainica Posnaniensia 4, 7-13

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

МОВОЗНАВСТВО

СУФІКСИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В АНТРОПОНІМІКОНІ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ

МАРТА АБУЗАРОВА

Університет імені Адама Міцкевича в Познані, Познань — Польща

PRZYROSTKI PROWENIENCJI UKRAIŃSKIEJ
W ANTRONIMII POGRANICZA POLSKO-UKRAIŃSKIEGO

MARTA ABUZAROWA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań — Polska

STRESZCZENIE. Artykuł poświęcony jest analizie formantów nazwiskowych pochodzenia ukraińskiego obecnych w antroponomii polskiej mieszkańców pogranicza polsko-ukraińskiego, które z punktu widzenia interferencji językowej wywołuje szczególne zainteresowanie językoznawców. Na tym terenie kultura polska wraz z językiem polskim zetknęła się i uległa wpływowi miejscowej ruskiej (ukraińskiej) kultury językowej, co zostało odzwierciedlone w strukturze fonetyczno-morfologicznej badanych antropimów.

SUFFIXES OF UKRAINIAN ORIGIN IN THE ANTHRONYMY
OF POLISH-UKRAINIAN BORDERLANDS

MARTA ABUZAROWA

Adam Mickiewicz University in Poznan, Poznan — Poland

ABSTRACT. The article analyzes surname suffixes of Ukrainian origin, present in Polish anthronymy of Polish-Ukrainian borderlands. Linguists are particularly interested in Polish-Ukrainian borderlands because here Polish culture along with the Polish language has been affected by the local Ruthenian (Ukrainian) culture and language. Therefore, Polish-Ukrainian interference is reflected in the phonetic and morphological structure of analyzed anthronyms.

Жодна мова світу не існує без зв'язків, взаємовпливів та зіставлень з іншими мовами¹. Результатом цих взаємовпливів мовознавці вважають „проникнення елементів однієї мови до іншої”². Цей процес передусім актуалізується в прикордонних територіях. Яскравим зразком міжмовних взає-

¹ І. Фаріон, *Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – початку XIX століття (з етимологічним словником)*, Львів 2001, с. 9.

² В. Іванишин, Я. Радевич-Винницький, *Мова і нація. Тези про місце і роль мови в національному відродженні України*, Дрогобич 1994, с. 95.

мовпливів є українсько-польське прикордоння, що якнайменше з XIV ст.³ заселяли, головню, два великі етноси — український та польський. Тривалі контакти обох народів зумовили численні запозичення не лише в апелятивній, а й ономастичній лексиці. Запозичення та впливи в системі ономастичної лексики простежимо на прикладі польського антропонімікону Дрогобича — одного з провідних міст польсько-українського прикордоння.

Значні мовні уподібнення, нащарування, запозичення на прикордонних територіях відображені в антропоніміконі регіону такою мірою, що деякі антропонімні одиниці, особливо прізвища, нерідко важко диференціювати за етнічною належністю. Оскільки більшість мовознавців вважає суфікс „головним показником національної приналежності антропоніма”⁴ (у прізвищах морфологічного способу творення⁵), то важливим елементом у процесі міжмовних антропонімних запозичень вважаємо не тільки фонетичні й лексичні запозичення, що, безумовно, домінують, але й морфемні, найчастіше суфіксальні. Саме тому проаналізуємо українські суфіксальні запозичення⁶, що збереглися в польському антропоніміконі польсько-українського прикордоння в прізвищах мешканців Дрогобича к. XVIII – поч. XIX ст.

Ця наукова розвідка — узагальнення аналізу 7754 прізвищ (після відбору однакових антропонімних одиниць їх залишилось 2400), розшифрованих із шести римо-католицьких метричних книг Дрогобича⁷, із записами, здійсненими протягом 1784–1816 рр.⁸. Ці книги зберігаються у фондах Центрального Державного Історичного Архіву України у Львові та Головного Архіву Давніх Актів у Варшаві. Вибрані прізвища належать парафіянам римо-католицького храму (латинський обряд), що на той час здебільшого свідчило про польську національну належність, адже до к. XIX – поч. XX ст. в межах досліджуваного регіону національну належність ототожнювали з віровизнанням.

³ А. Кондрацький, *Поляки на Україні в X – XIX ст.*, [в:] „Український історичний журнал”, № 12 (369), грудень 1991, Київ, с. 84.

⁴ В. Горпинич, А. Корнієнко, *Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України*, [в:] *Ономастика і апелятиви*, вип. 25, за ред. В. Горпинича, Дніпропетровськ-Миколаїв 2006.

⁵ Примітка. З огляду на морфологію українські й польські прізвища зазвичай ототожнюють з іменниками або прикметниками, тому переважно у прізвищах є суфікси.

⁶ Примітка. Запозичення — це звук, морфема, слово і т. д., перенесені з однієї мови в іншу, або сам процес перенесення.

⁷ Примітка. Метричні книги: 1) *Liber Natorum Civitatis Drohobycz ab anno 1784 – 1791, t. II* / Метрична книга із записами про хрещення парафіян протягом 1784 – 1791 рр., м. Дрогобич, т. II (mikrofilm nr A-84275, nr sygn. 3, zespol nr 437, AGAD); 2) *Liber Natorum Civitatis Drohobycz ab anno 1792 – 1812, t. III, IV, V* / Метрична книга із записами про хрещення парафіян протягом 1792 – 1812 рр., м. Дрогобич, т. III, IV, V (mikrofilm nr A-84275, nr sygn. 3, zespol nr 437, AGAD); 3) *Книга із записами про одруження парафіян протягом 1792 – 1829 рр.*, м. Дрогобич (спр. 1720, опис 4а, фонд 201, ЦДІАЛ УКРАЇНИ); 4) *Liber Copulatorum Civitatis Drohobycz, ab anno 1784 – 1792, t. II* / Книга із записами про одруження парафіян протягом 1784 – 1792 рр., м. Дрогобич, т. II (mikrofilm nr A-84275, nr sygn. 3, zespol nr 437, AGAD); 5) *Liber Mortuorum pro Civitate Drohobycz ab anno 1792 ad annum 1800, t. III* / Метрична книга із записами про смерть парафіян протягом 1792 – 1800 рр., м. Дрогобич, т. III (спр. 1719, опис 4а, фонд 201, ЦДІАЛ УКРАЇНИ); 6) *Liber Mortuorum Civitatis Drohobycz ab anno 1784 – 1791, t. II* / Метрична книга із записами про смерть парафіян протягом 1784 – 1791 рр., м. Дрогобич, т. II (mikrofilm nr A-84275, nr sygn. 3, zespol nr 437, AGAD).

⁸ Примітка. Період к. XVIII – поч. XIX ст. обрано не випадково: саме з 1784 р. збереглася копія найстарішої метричної книги римо-католицької парафії Дрогобича. До 1816 р. записи в метричних книгах вели систематично, проте далі впорядкованість дещо порушилася, тому ця дата обрана як кінцева. Крім того, саме зазначений проміжок часу вважають періодом стабілізації прізвищ у сучасному розумінні цієї антропонімної категорії.

Уважаємо за доцільне звернути увагу на проблему визначення способу творення прізвищ, а відтак, і виявлення антропонімного форманта (суфікса). З'ясовано, що мають місце значні розходження „в оцінці словотвірної структури деяких категорій власних назв різними дослідниками та ономастичними школами”: про це проблемне питання писав Д. Бучко⁹.

На прикладі прізвищ на -k(o), -uszk(o) (як-от: *Feduszko*, *Hawryszko*¹⁰) спробуємо описати два можливі підходи до визначення способу їхнього творення. Перший ґрунтується на розгляді прізвищ на кшталт *Feduszko*, *Hawryszko* як семантичних патронімів (йдеться про перенесення з батька на сина зменшено-пестливої форми імені): „Серед суфіксальних варіантів слов'янських відком-позитних та християнських імен деривати на -ко дослідники ставлять на перше місце. Суфікс -ко приєднувався до повних і скорочених основ та до низки суфіксальних варіантів імен, тому численні прізвища типу Данилко, Іванко, Демко, Грицько можна кваліфікувати як семантичні деривати”¹¹. Згідно з іншим підходом ці прізвища утворені внаслідок приєднання прізвищевих формантів до кореня: „Якщо у давній антропонімії суфікс -ко відзначався переважно як нейтральний формант особових імен, то у пам'ятках пізнішого періоду дослідники кваліфікують його як патронімний суфікс. На таку його функцію вказують і записи в історичних документах з Бойківщини: *Fisko* — він же *Fisak*. Тому згадані вище прізвища і численні аналогічні до них могли утворитися морфологічним способом від антропонімів Іван, Гриць і т. д.”¹². Очевидно, не слід відкидати жодної з версій творення таких прізвищ, проте в процесі аналізу надаємо перевагу морфологічному способу творення прізвищ на зразок *Feduszko*, *Hawryszko*. Подібну позицію щодо способу творення патронімічних прізвищ із суфіксом -k(o) відстоюють Б. Крея¹³, О. Баранівська¹⁴, Л. Гумецька, яка, зокрема, наголошує, що „демінутивно-експресивний суфікс -к-, який часто поєднувався з іншими суфіксальними морфемами, уже в староукраїнську добу втратив первинне демінутивне значення, а також похідне експресивне і перетворився на нейтральний структурний формант особових назв, що особливо помітно на прикладі двоосновних слов'янських особових назв і церковних імен”¹⁵.

Серед прізвищ дрогобичан, зафіксованих у римо-католицьких метричних книгах, виділяємо дві групи одиниць з українськими суфіксами:

1. *Українські прізвища*. До власне українських прізвищ зараховуємо ті, що утворені на базі української твірної антропонімооснови та українського форманта. Українські прізвища потрапили в римо-католицькі метричні книги, не зазнаючи полонізації, тому з огляду на українські суфіксальні запозичення в польських прізвищах ця група не викликає особливого зацікавлення: її розглядатимемо оглядово. Найпоширенішими формантами українських прізвищ дрогобичан вважаємо такі суфікси:

а) -k(o) (іноді ускладнені додатковими суфіксами -ysz, -usz), який вважають характерним суфіксом українських прізвищ¹⁶: *Demko*, *Feduszko*, *Hawrysz-*

⁹ Г. Бучко, Д. Бучко, *Історична та сучасна українська ономастика*, Чернівці 2013, с. 15.

¹⁰ Примітка. Прізвища, розшифровані із перелічених вище метричних книг, виділені курсивом.

¹¹ Там само, с. 51–52.

¹² Там само.

¹³ В. Крея, *Słowotwórstwo polskich nazwisk*, Kraków 2001, s. 236.

¹⁴ О. Баранівська, *Прізвищеві гібриди з формантами -к(о), -енк(о)*, [в:] *Актуальні питання антропоніміки*, Зб. матер. наук. читань пам'яті Ю. К. Редька, Київ 2005, с. 31–32.

¹⁵ Л. Гумецька, *Нарис словотвірної системи української актової мови XIV – XV ст.*, Київ 1958, с. 13.

¹⁶ Ю. Редько, *Сучасні українські прізвища*, Київ 1966, с. 13.

ko, Jamroszko, Kuczko, Pańko (Panko). Українські прізвища з формантом -k(o) здебільшого творилися від чоловічих християнських імен (їхніх українізованих форм або тих імен, що функціонували, головню, серед християн східного обряду — православних та греко-католиків): *Дем'ян* (порівн. пол. *Damian*), *Федір* (порівн. пол. *Teodor*), *Гаврило* (порівн. пол. *Gabriel*) і под. Сумнів викликає прізвище *Wojaczko*, утворене від пол. апелятива *bój* або укр. *боятися*, через що це прізвище зараховуємо до системи власне українських;

б) -uk, -czuk, що слугують для деривації українських прізвищ¹⁷: *Antończuk* (укр. ім. лат. походження *Антон(ій)* + укр. суфікс -czuk), *Krawczuk* (твірна основа Крав-, що однаково функціонує в польській та українській мовах, + -czuk). Привертає увагу походження прізвища *Rynczuk*, у структурі якого відсутній прізвищевий формант, оскільки воно утворене семантичним способом від укр. етноніма *пінчук* — ‘житель Пінщини’. Основа етноніма мотивована назвою міста *Пінськ*, що розташоване на території Білорусі, зі східнослов'янською диспалаталізацією початкового приголосного [п]. Давнішу назву міста Пінськ українці записували як *Пинськ*, тому й прізвище в основі зберегло [и] замість сучасного [і]. Це явище нотує український словник Б. Грінченка¹⁸. Фіксуємо ще одне прізвище з українським суфіксом — *Rewerenczuk (Reverenczuk)*, мотиваційна основа якого походить, найімовірніше, від діал. апелятива *реверенда* (слово лат. походження (від *reverenda, reverendus*) — ‘високоповажний’, що вживалося як розмовне на позначення ‘підрясника’¹⁹);

в) -yszyn/-iszyn: *Hryczyszyn, Juryszyn, Myszcyszyn (Myscyszyn, Misciszyna)* — один із небагатьох матронімічних суфіксів, що служить для творення прізвищ від жіночих назв із суфіксом -ych(a)²⁰: напр., укр. прізвисько *Грицишин* означало ‘син Грицихи’, *Юришин* — ‘син Юрихи’ і т. д.;

г) твірний суфікс -ун у прізвищах *Weredyn (Werydyn)* і полонізованому *Weredynowa*, що утворені від укр. розм. *вереда, вередун*²¹;

д) суфікс -uch у прізвищах українського або білоруського походження *Trybuch (Tribuch)* і похідних *Trybuchowa, Trybuchowna (Trybuchowna)*, що утворені на базі білоруського апелятива *трыбух* — ‘шлунок’, який у розмовному мовленні вживають у значенні ‘живит’ (на території всієї Білорусі)²². Суфікс -uch також фіксуємо в укр. апелятиві *скрипух* ← *скрипиту*. Він став мотиваційною основою прізвища *Skrypuh* і похідних полонізованих *Skrypuhiewicz, Skrypuhowna*;

е) прізвища на -ci(o)/-ci(a) (прізвище *Iwancio*: укр. *Іван* + -ci(o)), крім українського, існують також і в польському антропоніміконі, проте вони ‘розповсюджені на південно-східних теренах Польщі, мають регіональний характер. У літературній мові їм відповідають загальнопоширені форми з -k: *Stefcia* — *Stefka, Romek* — *Romcio*’²³. Регіональний суфікс -ci(o) міг поширюватися на південно-східних польських теренах під впливом української мови, що дає змогу припускати його український родовід.

¹⁷ Ю. Редько, *Довідник українських прізвищ*, Київ 1968, с. 42.

¹⁸ *Словарь української мови*, упор. з дод. влас. матеріалу Б. Грінченко, в 4-х томах, Київ 1958, т. 3, с. 152.

¹⁹ Н. Пуряєва, *Словник церковно-обрядової термінології*, Львів 2001, с. 96.

²⁰ Ю. Редько, *Довідник українських...*, с. 41.

²¹ *Етимологічний словник української мови*, у 7 томах, редкол. О. С. Мельничук, (гол. ред.) та ін., Київ 1982, т. 1, с. 352–353.

²² *Лексічны атлас беларускіх народных гаворак*, в пяці тамах, пад рэд. Ю. Мацкевіч, Чалавек, Мінск 1996, т. 3, карта № 89.

²³ J. Domin, *Słowotwórstwo hipokorystyków od imion własnych od imion własnych osobowych w języku polskim i rosyjskim*, Gdańsk 1982, s. 55.

2. *Прізвища-гібриди* (полонізовані українські прізвища або польські прізвища з українськими суфіксальними впливами та запозиченнями). Ці прізвища зараховуємо до групи польських, оскільки вони утворені на базі польської / полонізованої твірної основи або пройшли адаптацію до чинних норм польської мови за допомогою актуалізації відповідних фонетичних чи морфологічних засобів. Серед досліджуваних прізвищ виокремлюємо антропонімні структури з, імовірно, польськими антропонімоосновами та типовим українським формантом *-k(o)*: *Kapko* (від пол. *kapać* або пол. *kapa*), *Mrozko* (від пол. *mroz*, *mrozić*), *Objurko* (етимон визначити важко; можливо, від пол. *obierać* або *oburzyć się*). Як було зазначено, на “українськість” суфікса *-k(o)* вказує багато мовознавців, порівн.: „У власних назвах (селянських, міщанських, шляхетських) суфікси *-ko* та *-o* були зосереджені на території Східних кресів [теперішні території Західної України, Білорусі та Литви, що колись належали Польщі — прим. автора — М. А.] Речі Посполитої, а також на Підляшші, східних теренах Малопольщі й Мазовії. На тих теренах навіть відбувалася заміна прізвищевих суфіксів *-ek* на *-ko*, наприклад *Lokotko*, *Lestko*, *Kruczko*, *Wieczorko*”²⁴.

Сумнівним уважасмо походження прізвищ *Pareko* і *Pinko*, мотиваційні основи яких визначити однозначно не вдалося.

Виразним українським антропонімним формантом є суфікс *-uk*, за допомогою якого утворені прізвища із власне польськими антропонімоосновами *Pawelszczukowa*, *Pawelszczukowna* ← *Pawelszczuk* (від пол. імені *Paweł*; порівн. укр. *Павло*).

Формантом, що характерний для антропонімів українського мовного простору, є суфікс *-enk(o)* — чи не найпродуктивніший формант українських прізвищ²⁵. Ю. Редько вважає прізвища із суфіксом *-enk(o)* найтипівішими українськими прізвищами: „Якщо вони й зустрічаються серед інших слов’янських народів, то переважно як прізвища українського походження”. За допомогою цього суфікса зазвичай творилися прізвиська від імені батька або (рідше) матері, що пізніше переходили в категорію прізвищ. На матеріалі польських католицьких метричних книг Дрогобича кілька разів фіксуємо прізвище-українізм із суфіксом *-enk(o)*: *Chromenko* (від старопол. ап. *chromy* (тепер *kulawy*) — „кульгавий” або від староукр. ап. *хромати* — „кульгавити”, хромота — „кульгавість”²⁶) і його варіант із суфіксом *-eńk(o)* — *Chromeńko*, а також похідне жіноче прізвище *Chromenkowna*. На прикладі жіночого прізвища *Chromenkowna* простежуємо адаптацію українського антропоніма на польському мовному ґрунті шляхом додавання польського суфікса із значенням належності (у цьому разі, найімовірніше, належності доньки батькові) *-own(a)* до прізвища з власне українським формантом *-enk(o)* — *Chrom+enko+owna*.

Суфікс *-uch(a)/-ich(a)* — ще одне типове морфемне запозиченням зі східнослов’янських мов: формант використовували для творення „тільки східнослов’янських назв жіночого роду або за родом діяльності чоловіка або на означення жінок за їх власною професією”²⁷. Цей суфікс характерний для укра-

²⁴ J. Kość, *Polszczyzna południowokresowa na polsko-ukraińskim pograniczu językowym w perspektywie historycznej*, Lublin 1999, s. 47–48.

²⁵ В. Горпинич, *Сучасна українська літературна мова. Морфеміка, словотвір, морфологія*, Київ 1999, с. 40.

²⁶ *Словник староукраїнської мови XIV–XV ст.*, у 2 томах, редкол.: Д. Гринчишин, Л. Гумецька (гол.), І. Керницький та ін., Київ 1978, т. 2, с. 520.

²⁷ І. Ковалик, *Особливості іменникового словотвору східнослов’янської мовної групи*, [в:] *Питання слов’янського мовознавства*, т. 9, 1963, с. 8.

їнських жіночих прізвищ і в польській антропонімії з'явився під впливами української та білоруської мов²⁸. У наших джерелах фіксуємо два андроніми — *Motyczucha* і *Dudzicha*, — утворені за допомогою суфіксів -uch(a) / -ich(a). Варіанти суфіксів формально вважають одним суфіксом, проте форма -uch(a) здебільшого поширена на українських теренах, варіант -ich(a) зафіксовано в російській і (дещо рідше) в білоруській мовах. Щодо прізвища *Motyczucha*, то не можемо однозначно стверджувати про факт запозичення, адже прізвище могло потрапити до списку поляків разом зі своїм носієм-українцем (в українській мові, як і в польській, поширене чоловіче прізвище *Мотика* / *Мотyka*, від якого й утворена жіноча форма). У прізвищі *Dudzicha* до власне польської твірної основи *dudz-* (східнослов'янська основа мала б вигляд *дуд-* / *dud-*) додано східнослов'янський суфікс -ich(a).

Цікавим з огляду походження є суфікс -ajło в таких прізвищах дрогобичан, як *Szepayło* і *Szczepajłowa*. Він став дериваційним елементом апелятивів і антропонімів і в польській (напр., пейоративно конотовані апелятиви *szukajło*, *jąkajło*; антропоніми *Drygajło*, *Dekajło*), і в українській мовах (для прикладу, апелятиви *мінйяло*, *балакайло*; антропоніми *Мацайло*, *Мазайло*). Є декілька версій щодо походження суфікса -ajło, які описує польський лінгвіст С. Гала²⁹. Мовознавець виокремлює чотири теорії походження суфікса: а) з польсько-литовського, білоруського і литовського прикордоння; б) українську або руську; в) польську. Приблизником українського походження форманта -ajło став, напр., С. Грабець, який убачає в українських апелятивах із суфіксом -ajło лексеми, запозичені польською художньою літературою в др. пол. XVI ст. Відсутність білоруського акання, на думку С. Грабця, також доводить українське походження суфікса. “Українськість” форманта -ajło підтримують С. Роспанд та М. Шимчак, а А. Брюкнер переконаний, що цей пейоративний суфікс походить виключно “з руських мов”³⁰. Очевидно, більшість антропонімів з -ajło територіально розповсюджені в східній і південно-східній частинах Польщі³¹. Мовознавці доводять українську версію походження антропонімного суфікса -ajło.

Ще одним українським морфемним запозиченням польської мови вважають формант -eć. Г. Улашин доводить, що використання форманта -eć (-ець) для деривації етнонімів — це риса, характерна виключно східнослов'янським мовам³². Прізвище *Ukrainiecowa* фіксуємо в римо-католицьких метричних книгах: за допомогою суфікса -eć утворений етнонім українець → прізвище *Українець* / *Ukrainiec* → *Ukrainiecowa* (це факт семантичного запозичення).

Більшість польських мовознавців (напр. Я. Пігер) звертають увагу на один із давніх східних впливів на польські прізвища — пристосування польського суфікса -ic до литовсько-руського -icz³³. Така адаптація відбувалася ще в XVII ст. У метричних книгах Дрогобича к. XVIII – поч. XIX ст. майже не знаходимо залишків суфікса -ic. Єдиним прикладом, що репрезентує цей суфікс, є жіноче прізвище *Wienkownicowa*, утворене від чоловічого *Wienkowiec*. Важко зрозуміти, чи прізвище зберегло старопольський антропонімний суфікс -ic, чи церков-

²⁸ J. Kość, *Polszczyzna południowokresowa na polsko-ukraińskim pograniczu językowym w perspektywie historycznej*, Lublin 1999, s. 48.

²⁹ S. Gala, *Apelatywno-antropomiczne struktury z sufiksem -ajło*, [w:] *Acta Universitatis Lodzensis, Folia Linguistica* 27, Łódź 1993, s. 77–85.

³⁰ Ibidem, s. 77–87.

³¹ Ibidem, s. 82–83.

³² H. Ułaszyn, *Pochodzenie etniczne nazwy Ukrainiec*, Łódź 1947.

³³ A. Brückner, *Początki i rozwój języka polskiego*, Warszawa 1974, s. 408.

ник, який робив відповідні записи, помилився. Оригінальний прізвищевий формант *-icz* настільки вкоренився в польському антропоніміконі, що сьогодні без глибших генеалогічних досліджень лише на підставі присутності форманта *-icz* неможливо відмежувати антропонімні одиниці.

Отже, у цій науковій розвідці підтверджено висновки мовознавців, які досліджували польсько-українське прикордоння щодо активності суфіксальної деривації: на українсько-польському прикордонні в галузі суфіксальної деривації зафіксовані „обопільні впливи однієї мови на іншу”, а „вплив українського субстрату засвідчений не тільки серед загальних назв, а й серед антропонімів”³⁴. Незважаючи на те, що українські суфікси репрезентовані в антропоніміконі дрогобичан, зацентруємо увагу на наявності низького показника українських формантів саме в польських прізвищах, адже більшість прізвищ, що містять українські твірні суфікси, утворені на базі українських антропонімооснов, тому їх не розглядаємо як польські чи полонізовані, а зараховуємо до системи власне українських прізвищ (*Antończuk, Feduszko, Juryszyn* та ін.).

Проведений аналіз польського антропонімікону мешканців Дрогобича³⁵ дає право стверджувати, що польських / полонізованих прізвищ з твірними основами українського походження значно більше (бл. 15 %), ніж прізвищ, що містять українські суфікси (бл. 2 %). Цей факт, очевидно, свідчить про масову полонізацію українських прізвищ протягом XVII – XVIII ст. на польсько-українському прикордонні шляхом додавання польських суфіксів або заміною українських формантів польськими.

---

³⁴ Г. Аркушин, *Польсько-українське порубіжжя у світлі суфіксальної деривації*, [w:] *Język i kultura na pograniczu polsko-ukraińsko-białoruskim*, pod red. F. Czyżewskiego, Lublin 2001, s. 111.

³⁵ Примітка. Кандидатська дисертація М. Абузарової *Polskie nazwiska mieszkańców Drohobycza końca XVIII i początku XIX wieku na tle wschodniosłowiańskim* знаходиться в базі AMUR (Repozytorium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).